

УДК 378:373.3/5.011.3-051:811.161.2]:004.738.5

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2\(44\)-1792-1803](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2(44)-1792-1803)

Горохова Тетяна Олександрівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-0113-8653>

ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Анотація. У статті досліджено проблему оптимізації методів формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури в умовах цифровізації освіти. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком цифрових технологій, що докорінно змінюють освітнє середовище, та необхідністю переосмислення традиційних підходів до професійної підготовки вчителів-словесників. Проаналізовано стан розробленості проблеми формування граматичної компетентності здобувачів освіти та використання цифрових технологій в освітньому процесі. Визначено, що попри наявність ґрунтовних праць з лінгводидактики та цифровізації освіти, комплексне обґрунтування оптимізації методів формування граматичної компетентності в умовах цифровізації потребує додаткового студіювання. У статті граматичну компетентність майбутнього вчителя української мови і літератури потлумачено як інтегровану здатність, що охоплює системні знання морфологічного та синтаксичного рівнів мови, володіння граматичними поняттями, навичками адекватного використання граматичних засобів у мовленнєвій діяльності та усвідомлення ролі граматики у професійному розвитку. Розглянуто можливості оптимізації традиційних методів навчання граматики через інтегрування корпусних технологій, систем автоматизованого контролю якості текстів, великих мовних моделей та онлайн-інтерактивних платформ. Обґрунтовано, що корпусні технології оптимізують методи спостереження над мовою під час лінгвістичного експерименту, даючи змогу студентам досліджувати функціонування граматичних одиниць на автентичних текстах. Системи автоматизованого контролю оптимізують методи самоконтролю та редагування, забезпечуючи миттєвий зворотний зв'язок і формування граматичної пильності. Великі мовні моделі дають змогу персоналізувати навчання, генерувати навчальні матеріали,

моделювати педагогічні ситуації, розвивати критичне мислення. Онлайн-інтерактивні платформи забезпечують індивідуалізацію навчальних траєкторій, гейміфікацію процесу навчання, можливості для колаборативної роботи. Наголошено на необхідності дотримання принципу педагогічної доцільності під час використання цифрових технологій, органічного поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, формування у студентів критичного мислення й цифрової грамотності. Особливу увагу приділено обмеженням цифрових інструментів для української мови та необхідності верифікації згенерованого контенту за авторитетними нормативними джерелами. Визначено перспективи подальших досліджень у розробленні інтегрованих методичних систем використання цифрових технологій та вивченні їхнього впливу на якість професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури.

Ключові слова: оптимізація методів навчання, традиційні та інноваційні методи, граматична компетентність, цифровізація освіти, корпусні технології, великі мовні моделі, інтерактивні онлайн-платформи, професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури.

Horokhova Tetiana Oleksandrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Ukrainian Language Department, Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Arts, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-0113-8653>

OPTIMIZATION OF METHODS FOR FORMING GRAMMATICAL COMPETENCE OF FUTURE UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE TEACHERS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

Abstract. The article examines the problem of optimizing methods for developing the grammatical competence of future teachers of Ukrainian language and literature in the context of the digitalization of education. The relevance of the study is due to the rapid development of digital technologies, which are radically changing the educational environment, and the need to rethink traditional approaches to the professional training of language teachers. The state of development of the problem of forming the grammatical competence of students and the use of digital technologies in the educational process is analyzed. It has been determined that despite the existence of thorough works on linguodidactics and the digitalization of education, a comprehensive justification for optimizing methods of forming grammatical competence in the context of digitalization requires additional study. The article interprets the grammatical competence of future teachers of Ukrainian language and literature as an

integrated ability that encompasses systematic knowledge of the morphological and syntactic levels of language, mastery of grammatical concepts, skills in the adequate use of grammatical means in speech activity, and awareness of the role of grammar in professional development. The possibilities of optimizing traditional methods of teaching grammar through the integration of corpus technologies, automated text quality control systems, large language models, and online interactive platforms are considered. It is justified that corpus technologies optimize methods of language observation during linguistic experiments, allowing students to study the functioning of grammatical units in authentic texts. Automated control systems optimize self-control and editing methods, providing instant feedback and developing grammatical awareness. Large language models make it possible to personalize learning, generate teaching materials, simulate pedagogical situations, and develop critical thinking. Online interactive platforms provide individualized learning paths, gamification of the learning process, and opportunities for collaborative work. The need to adhere to the principle of pedagogical expediency when using digital technologies, the organic combination of traditional and innovative teaching methods, and the formation of critical thinking and digital literacy in students are emphasized. Particular attention is paid to the limitations of digital tools for the Ukrainian language and the need to verify generated content against authoritative normative sources. Prospects for further research in the development of integrated methodological systems for the use of digital technologies and the study of their impact on the quality of professional training of future teachers of Ukrainian language and literature are identified.

Keywords: optimization of teaching methods, traditional and innovative methods, grammatical competence, digitization of education, corpus technologies, large language models, interactive online platforms, professional training of future teachers of Ukrainian language and literature.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої педагогічної освіти прикметний масштабними трансформаційними процесами, викликаними інтенсивною цифровізацією всіх сфер суспільного життя. Цифрова трансформація освітнього простору зумовлює переосмислення традиційних підходів до професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури, пошуку оптимальних шляхів поєднання класичних лінгводидактичних методів із інноваційними цифровими технологіями. Формування граматичної компетентності як одного з пріоритетних складників фахової компетентності майбутнього вчителя української мови і літератури набуває особливої актуальності в умовах, коли традиційні методи навчання граматики потребують адаптування до нових освітніх реалій, а цифрові

інструменти відкривають якісно нові можливості для оптимізації освітнього процесу.

Водночас актуальність проблеми оптимізації методів формування граматичної компетентності зумовлена низкою чинників. По-перше, стрімкий розвиток цифрових технологій – від інтерактивних освітніх платформ до систем штучного інтелекту – докорінно змінює освітнє середовище, створюючи як нові можливості, так і неминучі виклики для викладачів і студентів. Сучасний студент-філолог репрезентує цифрове покоління, для якого природнім є використання мобільних пристроїв, онлайн-ресурсів, хмарних сервісів в освітній діяльності, що об'єктивно переорієнтовує викладачів на перехід до такої стратегії навчання, де цифрові технології стають не лише допоміжним інструментом, а органічним складником методичної системи формування граматичної компетентності майбутнього фахівця освітянської галузі.

По-друге, специфіка граматичної системи української мови, її багатоаспектність і складність потребують диференційованого підходу до вибору методів і прийомів навчання. Традиційні методи, зокрема пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий та інші, підтвердили свою ефективність у формуванні базових граматичних знань і вмій, проте в умовах обмеженої кількості аудиторних годин та зростання обсягу самостійної роботи студентів виникає потреба в їх оптимізації через інтегрування з цифровими технологіями, що дають змогу забезпечити індивідуалізацію навчання, оперативний зворотний зв'язок, візуалізацію складних граматичних явищ, що суттєво підвищує ефективність освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацювання спеціальних досліджень, а також публікацій з обраної проблеми дало змогу з'ясувати певні сегменти її розробленості, а також окреслити вектори, що потребують дослідження на новому етапі розвитку вищої освіти в умовах цивілізаційних викликів.

Теоретичні засади формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури розроблено в лінгводидактичних працях (З. Бакум, В. Вітюк, О. Горошкіна, Н. Голуб, Т. Груба, О. Копусь, О. Кучерук, Т. Кушнір, Ю. Огарь, С. Омельчук, М. Пентилюк, І. Хом'як та інші), які обґрунтували авторські методики навчання граматики української мови на різних етапах мовної освіти.

Означені праці слугують підґрунтям для розуміння специфіки формування граматичної компетентності здобувачів освіти, проте переважно зосереджені на традиційних методах навчання, розроблених до епохи тотальної цифровізації закладів освіти.

Загальні питання цифровізації та використання цифрових технологій в освітньому процесі досліджували Ю. Вакал, О. Жерновникова, Н. Морзе, М. Сільченко та інші науковці, які визначили основні тенденції та принципи інтегрування цифрових інструментів у навчання. У контексті сучасної філологічної освіти прикладні аспекти використання цифрових технологій для формування фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури обґрунтували А. Артеменко, З. Бакум, М. Вінтонів, Р. Дружененко, С. Караман, О. Караман, О. Кулик, О. Кучерук, О. Семенов, Т. Тютюма та інші дослідники. Їхні праці окреслили перспективні напрями цифровізації професійної підготовки педагогів-філологів, однак потребують конкретизації в аспекті оптимізації методів формування граматичної компетентності. В останнє десятиріччя з'явилися дослідження, присвячені застосуванню лінгвістичних корпусів і реалізації корпусного підходу до вивчення української мови (І. Данилюк, О. Демська-Кульчицька, Г. Дідук-Ступ'як, Є. Карпіловська, Н. Скрипник, М. Шведова та інші).

Нині лінгводидакти активно досліджують різні аспекти впровадження технологій штучного інтелекту в процес навчання мови, зокрема й української, у закладах вищої освіти. У дослідженні В. Руденко, Л. Боть та В. Марценішко проаналізовано потенціал використання ШІ в мовній освіті, визначено широкий спектр інструментів ШІ, які можуть бути ефективно використані у закладах вищої освіти, зокрема цифрові системи з ШІ, інструменти для аналітики та візуалізації даних, а також складні пошукові системи. Науковці наголошують, що такі платформи, як ChatGPT, Gemini та DeepSeek, можуть допомогти студентам в оволодінні складними лінгвістичними елементами, засвоїти граматичні структури, орфографічні правила та синтаксичні моделі, водночас розвиваючи їхні навички аудіювання, говоріння, читання та письма [3; 5; 7].

Проте аналіз наукової літератури засвідчує, що попри наявність ґрунтовних досліджень з методики формування граматичної компетентності майбутніх учителів-філологів та загальних питань цифровізації освіти, комплексне методологічне обґрунтування оптимізації методів формування граматичної компетентності в умовах цифровізації як системного процесу потребує додаткового висвітлення. Відсутні праці, що синтезували б традиційні лінгводидактичні підходи з сучасними можливостями корпусних технологій, великих мовних моделей, засобів автоматизованого контролю та онлайн-інтерактивних платформ у єдину методичну систему. Саме це й зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та окреслити шляхи оптимізації методів формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури в епоху цифровізації.

Виклад основного матеріалу. У статті зміст поняття «граматична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури» потлумачено як інтегровану здатність створювати осмислені і зв'язні висловлення, що охоплюють системні знання морфологічного та синтаксичного рівнів мови; володіння граматичними поняттями, а також засобами вираження граматичних категорій; навички і вміння адекватно використовувати граматичні засоби у мовленнєвій діяльності в різноманітних ситуаціях спілкування для розв'язання мовленнєво-розумових завдань; комунікативний досвід правильного й доцільного використання граматичних одиниць в усному і писемному мовленні; усвідомлення ролі граматики у професійному та особистісному розвитку [2].

Оптимізацію методів навчання в педагогічній науці розглядають як процес вибору найбільш ефективних варіантів побудови освітнього процесу для конкретних умов, що сприяє досягненню поставлених дидактичних цілей при раціональних затратах часу та зусиль учасників освітнього процесу.

Загальновідомо, що метод – це сукупність прийомів, реалізація яких сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти, цільовизначенню, рефлексії; формуванню ціннісних орієнтацій, загальнонавчальних умінь і навичок; розвитку психічних процесів: сприймання, мислення, пам'яті, уваги, уяви; активізації пізнавальної діяльності тощо. Відтак метод є конструктом, спрямованим на організацію певного виду діяльності – дослідницької, творчої, проєктної, колективної, групової, парної, індивідуальної. Для кожного виду діяльності добирають низку відповідних методів і прийомів [1].

У контексті формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови оптимізація зумовлює необхідність удосконалення традиційних методів навчання через їх органічне поєднання з інноваційними цифровими технологіями, що дає змогу максимально зреалізувати дидактичний потенціал як класичних, так і сучасних підходів до навчання. З огляду на викладене особливої актуальності набуває добір методів і прийомів навчання української мови з урахуванням сучасних цифрових технологій, зокрема:

- інтерактивних онлайн-платформ і тестових систем;
- електронних ресурсів перевірки правопису й граматики;
- лінгвістичних корпусів (корпусів текстів);
- великих мовних моделей (інструментів штучного інтелекту) тощо.

Методи формування граматичної компетентності в умовах цифровізації доцільно класифікувати за кількома критеріями. За джерелом знань утрадиційнені словесні методи навчання (пояснення, розповідь, бесіда, дискусія) у цифровому середовищі реалізуються через відеолекції, вебінари,

онлайн-дискусії; діапазон наочних методів (демонстрація, ілюстрація) збагачується можливостями мультимедійних презентацій, інтерактивних схем, анімаційних моделей граматичних процесів; практичні методи (вправи, лабораторні роботи тощо) оптимізуються через використання інтерактивних тренажерів, автоматизованих систем контролю, корпусних технологій [1].

За характером пізнавальної діяльності студентів у лінгводидактиці вищої школи методи навчання поділяють на репродуктивні (відтворення зразків граматичного аналізу), пояснювально-ілюстративні (демонстрація граматичних правил з прикладами), проблемні (розв'язання граматичних завдань), частково-пошукові (самостійний пошук прикладів у корпусах текстів), дослідницькі (лінгвістичний експеримент з використанням цифрових інструментів або корпусів текстів). Спостережено, що цифрові технології створюють особливо сприятливі умови для реалізації активних і дослідницьких методів навчання, оскільки надають студентам доступ до величезних масивів мовного матеріалу, інструментів автоматизованого аналізу, можливостей візуалізації результатів дослідження. Розглянемо докладніше можливості цифрових інструментів для реалізації окремих методів навчання.

Методичний інструментарій *використання корпусів текстів* у процесі навчання української мови є багатоаспектним і передбачає: аналіз конкордансів для виявлення семантичних, граматичних та прагматичних особливостей мовних одиниць; укладання частотних списків лексем для оптимізації словникового запасу; дослідження колокацій для розуміння сполучуваності слів; вивчення синтаксичних моделей; контрастивний аналіз мовних явищ тощо [2; 6; 9; 10]. Н. Скрипник зазначає, що завдяки використанню корпусу текстів студенти мають змогу знаходити слова та висловлення, притаманні певному стилю і тематиці тексту, а також граматичні конструкції, використовувані для реалізації тієї чи тієї комунікативної функції. Дослідниця стверджує, що корпусний підхід допомагає студентам оволодіти автентичними лексичними та граматичними конструкціями, що є особливо важливим для формування професійної компетентності майбутніх учителів-словесників [6].

Корпусні технології дають змогу оптимізувати метод спостереження над мовою, який є базовим для усвідомленого засвоєння граматичних закономірностей. Студенти можуть самостійно досліджувати частотність уживання певних граматичних форм, виявляти типові контексти їх використання, аналізувати варіативність граматичних конструкцій. Наприклад, вивчаючи категорію відмінка іменників, студенти за допомогою корпусу можуть знайти всі випадки вживання форм родового відмінка

однини конкретного іменника, проаналізувати, які прийменники з ним поєднуються, які синтаксичні функції він виконує, чи є варіантні закінчення і в яких стилях вони переважають.

Корпусний підхід оптимізує метод лінгвістичного експерименту, дозволяючи студентам перевіряти гіпотези про граматичні закономірності на великих масивах реальних текстів. Замість того, щоб покладатися на інтуїцію або обмежені приклади з підручників, майбутні вчителі можуть отримати статистично достовірні дані про функціонування граматичних одиниць. Це формує дослідницьке мислення, вміння працювати з емпіричним матеріалом, критично оцінювати теоретичні положення.

Системи автоматизованого контролю якості текстів (spelling and grammar checkers) є важливим інструментом оптимізації методів формування граматичної компетентності, оскільки забезпечують миттєвий зворотний зв'язок, дають змогу студентам самостійно виявляти та виправляти помилки, формують навички самоконтролю та саморедагування. Для української мови доступні різноманітні засоби перевірки: спеціалізовані сервіси LanguageTool, OnlineCorrector.com.ua, Grammarly тощо.

Оптимізація методу контролю та самоконтролю через використання автоматизованих систем перевірки передбачає не просте виправлення помилок за підказками програми, а усвідомлений аналіз виявлених порушень, розуміння їх природи, самостійний пошук правильного варіанта. Студенти мають навчитися критично оцінювати рекомендації систем перевірки, розуміти їхні обмеження, особливо щодо складних випадків граматичної норми української мови. Наведемо приклад пропонованого студентам завдання:

Завдання. Відредагуйте текст, застосовуючи автоматизовані інструменти контролю якості Onlinecorrector, LanguageTool або інші. Проаналізуйте, які типи помилок були автоматично виправлені, а які потребують додаткового редагування. До кожної пропущеної автоматичним редактором граматичної помилки підготуйте короткий коментар-пояснення.

Виконавши завдання, студенти доходять висновку, що автоматичний редактор текстів знаходить поодинокі помилки в окремих мовних одиницях і пропонує варіанти виправлення, з-поміж яких потрібно обрати найбільш доцільний. Проте значна кількість помилок, особливо синтаксичних, залишається поза увагою автоматизованих засобів і потребує додаткового редагування.

У процесі виконання таких вправ студенти вчаться працювати із сучасними онлайн-засобами контролю якості текстів, критично аналізувати результати автоматичного аналізу, створювати стислі

коментарі-пояснення з проблемних питань уживання граматичних одиниць. Окрім того, завдання на редагування дають змогу формувати граматичну пильність, уміння знаходити анормативи у вживанні граматичних форм, редагувати їх відповідно до норм сучасної української літературної мови.

Великі мовні моделі (ВММ), як-от ChatGPT, Claude, Gemini, DeepSeek та інші, відкривають нові можливості для оптимізації методів формування граматичної компетентності завдяки їхній здатності генерувати тексти, пояснювати граматичні правила, створювати навчальні матеріали, імітувати діалоги, виконувати граматичний аналіз. Водночас використання ВММ вимагає критичного підходу, особливо для української мови, оскільки більшість моделей відпрацьовано переважно на англомовних даних.

Найбільш ефективною формою використання ВММ є завдання на критичний аналіз їхніх відповідей. Студенти отримують згенеровані ВММ пояснення граматичних правил, порівнюють їх з «Українським правописом» та академічними граматиками, виявляють неточності, помилки, спрощення, особливо у складних випадках реалізації граматичних норм української мови.

До прикладу, ВММ можуть не враховувати нюанси вживання варіантних відмінкових форм, пропонувати конструкції, що відображають вплив російської мови, змішувати книжні та розмовні варіанти. Виявлення таких помилок поглиблює граматичні знання студентів, формує критичне мислення, розвиває здатність відстоювати норми української літературної мови.

Водночас важливо підкреслити, що реалізація цього потенціалу можлива лише за умови усвідомлення обмежень ВММ, особливо в контексті української мови, та формування у студентів навичок критичного використання цих технологій з обов'язковою верифікацією згенерованого контенту за авторитетними нормативними джерелами. ВММ не замінюють ґрунтовного вивчення граматики за академічними підручниками та безпосередньої взаємодії з викладачем, а доповнюють традиційні методи навчання, роблять їх більш гнучкими, персоналізованими, інтерактивними.

Онлайнові інтерактивні платформи, як-от Kahoot, Quizlet, Learning Apps та інші, дають змогу оптимізувати методи формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури через створення інтерактивного освітнього середовища, забезпечення систематичного зворотного зв'язку, індивідуалізацію навчальних траєкторій, гейміфікацію освітнього процесу. Платформи типу Kahoot, Quizlet уможливають перетворення контролю граматичних знань на інтерактивну гру з елементами змагання, що підвищує мотивацію студентів, створює позитивне емоційне тло навчання.

Онлайнні платформи створюють можливості для спільної роботи студентів над граматичними проектами: розроблення спільних проектів (інтерактивні дошки Padlet, Miro, Google Docs тощо), обговорення в форумах і чатах, взаємне рецензування робіт (peer review). Студенти можуть спільно аналізувати складні граматичні конструкції, створювати навчальні презентації, розробляти тести для однокласників.

Важливо наголосити, що ефективність оптимізації методів формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури в умовах цифровізації залежить від дотримання принципу педагогічної доцільності. Цифрові технології варто використовувати як засіб підвищення якості навчання, оптимізації часу, забезпечення індивідуалізації освітнього процесу. Викладач має чітко усвідомлювати дидактичні цілі застосування конкретної цифрової технології.

Комплексне використання корпусних технологій, систем автоматизованого контролю, великих мовних моделей та інтерактивних онлайн-платформ створює синергетичний ефект, дає змогу оптимізувати різні аспекти формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. Корпуси забезпечують доступ до автентичного мовного матеріалу та можливість дослідницької роботи, системи перевірки формують навички самоконтролю, ВММ надають персоналізовану підтримку навчання, інтерактивні платформи створюють мотиваційне середовище та забезпечують систематичний зворотний зв'язок. Проте критично важливим є збереження балансу між традиційними та інноваційними методами, забезпечення ґрунтовного вивчення теоретичних основ граматики української мови за академічними джерелами, формування критичного ставлення до цифрового контенту.

Висновки. Отже, цифрові технології, а саме корпуси текстів, системи автоматизованого контролю якості текстів, великі мовні моделі, онлайнні інтерактивні платформи, відкривають якісно нові можливості для оптимізації традиційних методів навчання граматики. Корпусні технології оптимізують методи спостереження над мовою та лінгвістичного експерименту, дають змогу студентам досліджувати функціонування граматичних одиниць на великих масивах автентичних текстів.

Водночас системи автоматизованого контролю оптимізують методи самоконтролю та редагування, забезпечуючи миттєвий зворотний зв'язок і формування граматичної пильності. Великі мовні моделі дають змогу персоналізувати пояснення граматичних правил, генерувати навчальні матеріали, моделювати педагогічні ситуації, розвивати критичне мислення через аналіз згенерованого контенту. Онлайнні інтерактивні платформи забезпечують індивідуалізацію навчальних траєкторій, гейміфікацію освітнього процесу, можливості для колаборативного навчання.

Констатовано, що ефективність використання цифрових технологій залежить від дотримання принципів педагогічної доцільності, органічного поєднання з традиційними методами навчання, формування у майбутніх учителів української мови і літератури критичного мислення та цифрової грамотності. Особливо важливим є усвідомлення обмежень цифрових інструментів для української мови, необхідність верифікації згенерованого контенту за авторитетними нормативними джерелами, збереження фундаментальності філологічної освіти.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в систематичному моніторингу довготривалого впливу цифровізації на якість професійної підготовки майбутніх учителів-словесників.

Література

1. Голуб, Н., & Горошкіна, О. . (2023). Методи дистанційного навчання української мови. *Український Педагогічний журнал*, (4), 148–158. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-148-158>
2. Горохова Т. Корпусні технології у формуванні граматичної компетентності майбутніх учителів-словесників. Теоретична і дидактична філологія: надбання, проблеми, перспективи розвитку: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: збірник наукових праць, 2022. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43414/> (дата звернення: 18.12.2025).
3. Зінченко В., Хававчак О., Богуславська Л. Вплив технологій штучного інтелекту на методики викладання філологічних дисциплін. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. № 9. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13234300> (Дата звернення: 15.12.2025).
4. Кучерук О., Караман С., Караман О., Віннікова, Н. Використання ІКТ для формування фахових компетентностей у майбутніх учителів української мови і літератури. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. 71(3). С. 196–214.
5. Руденко В., Боть Л., Марценішко В. Методика використання ІІІ під час вивчення української мови у ЗВО. 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16716483> (Дата звернення: 28.12.2025).
6. Скрипник Н. Застосування корпусних технологій у навчанні майбутніх учителів української мови та літератури. Молодий вчений. 2020. № 3.1 (79.1). С. 67–70.
7. Толочко С. Великі мовні моделі в освітній і науковій діяльності. *Scientific Collection «InterConf»*. 2023, № 166. С. 92-100.
8. Тютюма Т. Формування синтаксичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури з використанням інформаційно-комунікаційних технологій : дис. ... доктор філософії : 011 Освітні, педагогічні науки. Київ, 2023. 236 с.
9. Campoy-Cubillo M.C., Bellés Fortuño B., & Gea-Valor M.L. (eds.) *Corpus-Based Approaches to English Language Teaching*. 2010. 281 p.
10. Lemish N., Aleksieieva O., Denysova S., Matvieieva S., Zernetska A. Linguistic corpora technology as a didactic tool in training future translators. *ICT and learning tools in the higher education establishments*. 2020. Vol. 79 No. 5. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3626> (дата звернення: 09.11.2025).

References

1. Holub, N., & Horoshkina, O. (2023). Metody dystantsiinoho navchannia ukraïnskoi movy [Methods of distance learning of the Ukrainian language]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*, (4), 148–158. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-148-158> [in Ukrainian].
2. Horokhova, T. (2022). Korpusni tekhnologii u formuvanni hramatychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv-slovesnykiv [Corpus technologies in the formation of grammatical competence of future language teachers]. *Teoretychna i dydaktychna filolohiia: nadbannia, problemy, perspektyvy rozvytku – Theoretical and Didactic Philology: Achievements, Problems, Development Prospects* (Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference). Retrieved December 18, 2025, from <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43414/> [in Ukrainian].
3. Zinchenko, V., Khavavchak, O., & Bohuslavska, L. (2024). Vplyv tekhnologii shtuchnoho intelektu na metodyky vykladannia filolohichnykh dystsyplin [The impact of artificial intelligence technologies on teaching methods of philological disciplines]. *Pedahohichna akademiia: naukovi zapysky – Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (9). <https://doi.org/10.5281/zenodo.13234300> [in Ukrainian].
4. Kucheruk, O., Karaman, S., Karaman, O., & Vinnikova, N. (2019). Vykorystannia IKT dlia formuvannia fakhovykh kompetentnostei u maibutnikh uchyteliv ukraïnskoi movy i literatury [The use of ICT for the formation of professional competences of future teachers of Ukrainian language and literature]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information Technologies and Learning Tools*, 71(3), 196–214. [in Ukrainian].
5. Rudenko, V., Bot, L., & Martsenishko, V. (2025). Metodyka vykorystannia shtuchnoho intelektu pid chas vyvchennia ukraïnskoi movy u ZVO [Methodology of using artificial intelligence in teaching Ukrainian language in higher education institutions]. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16716483> [in Ukrainian].
6. Skrypnyk, N. (2020). Zastosuvannia korpusnykh tekhnologii u navchanni maibutnikh uchyteliv ukraïnskoi movy ta literatury [Application of corpus technologies in training future teachers of Ukrainian language and literature]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 3.1(79.1), 67–70. [in Ukrainian].
7. Tolochko, S. (2023). Velyki movni modeli v osvittii i naukovii diialnosti [Large language models in educational and scientific activity]. *Scientific Collection “InterConf”*, (166), 92–100. [in Ukrainian].
8. Tiutiuma, T. (2023). *Formuvannia syntaktychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv ukraïnskoi movy i literatury z vykorystanniam informatsiino-komunikatsiinykh tekhnologii* [Formation of syntactic competence of future teachers of Ukrainian language and literature using information and communication technologies] (Doctoral dissertation, PhD in Education). Kyiv. [in Ukrainian].
9. Campoy-Cubillo, M. C., Bellés Fortuño, B., & Gea-Valor, M. L. (Eds.). (2010). *Corpus-based approaches to English language teaching*. London: Continuum. [in English].
10. Lemish, N., Aleksieieva, O., Denysova, S., Matvieieva, S., & Zernetska, A. (2020). Linguistic corpora technology as a didactic tool in training future translators. *Information Technologies and Learning Tools*, 79(5). Retrieved November 9, 2025, from <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3626> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 16.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 03.03.2026